

Матвієнко Людмила – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Філатова Владислава – здобувачка вищої освіти спеціальності В2 Дизайн, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

БІОФІЛЬНІ ПРИНЦИПИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ІНТЕР'ЄРІ

У статті розглядається біофільні принципи традиційної української культури та їх трансформацію у сучасному європейському дизайні інтер'єру. Проаналізовано вплив культурних і соціальних практик на формування житлового простору, а також роль природоорієнтованих рішень у сучасному середовищі. Визначено, що традиційні українські підходи до організації житла мають спільні риси з сучасними європейськими тенденціями біофільного дизайну.

Сучасний дизайн інтер'єру дедалі більше орієнтується на принципи взаємодії людини з природним середовищем, що реалізується у концепції біофільного дизайну. Біофільний дизайн передбачає інтеграцію природних елементів у житловий простір з метою покращення психологічного та фізичного стану людини [3]. У цьому контексті особливого значення набуває аналіз традиційних культур, зокрема української, у яких подібні принципи формувались історично.

Біофільний дизайн як теоретична концепція передбачає відтворення закономірностей природного середовища у штучно створених умовах. Такий дизайн базується на використанні просторових, світлових і матеріальних рішень, які забезпечують візуальний, сенсорний і функціональний зв'язок людини з природою. Ключовими елементами є природне освітлення, органічна структура простору, наявність природних текстур і створення умов, наближених до природного середовища проживання людини [2]. У цьому контексті біофільний дизайн виступає як міждисциплінарний підхід, що поєднує архітектуру, екологію та соціальні науки, орієнтуючись на гармонізацію взаємодії людини з навколишнім середовищем.

Традиційний український житловий простір був тісно пов'язаний із природним середовищем. Використання натуральних матеріалів, таких як дерево, глина, текстиль, а також орієнтація будинку відносно сонячного світла свідчать про глибоке розуміння взаємозв'язку людини та природи [5]. Простір

житла не лише виконував утилітарні функції, а й відображав світоглядні уявлення та культурні цінності.

З соціологічної точки зору житловий простір виступає не лише матеріальним середовищем, а й відображенням соціальних практик і моделей повсякденного життя. Просторова організація житла безпосередньо пов'язана за способом життя, типом сімейних відносин, рівнем приватності та характером комунікації між членами домогосподарства [4]. У традиційній українській культурі важливим є колективний аспект життя, що проявляється у тісному зв'язку внутрішнього простору з подвір'ям, садом, господарськими зонами, а також у використанні природних матеріалів, що забезпечували безпосередній контакт з довкіллям. Така організація простору відображала аграрний спосіб життя, орієнтований на співіснування людини і природи.

У сучасному європейському дизайні інтер'єру біофільний підхід реалізується через конкретні просторові та матеріальні рішення. До них належать використання натуральних матеріалів (дерево, камінь, льон), застосування панорамного або збільшеного скління для посилення природного освітлення, інтеграція рослин у внутрішній простір (вертикальне озеленення, «зелені стіни», зимові сади), а також створення відкритих планувальних структур, що забезпечують візуальний зв'язок із зовнішнім середовищем. Популярним є також інтер'єрні рішення з використанням природних кольорових палітр (земляні, теплі нейтральні відтінки), тактильно приємних поверхонь і текстур, які імітують або відтворюють природні форми [1; 3]. Усі ці підходи спрямовані не лише на естетичне вдосконалення простору, а й на покращення психоемоційного стану людини, зниження рівня стресу та підвищення якості життя.

Водночас значна частина цих принципів має витоки у традиційній українській культурі. Зокрема використання локальних природних матеріалів (глина, дерево, вапно), білені стіни як засіб регулювання світла та температури, текстиль із натуральних волокон, а також активне включення рослин у житловий простір (вазони, квітники, сад як продовження дому) свідчать про історично сформовану природоорієнтовану модель житла. Простота форм і функціональність інтер'єру також були обумовлені не лише економічними чинниками, а й культурними установками на доцільність і гармонію з довкіллям.

Таким чином європейський біофільний дизайн часткового відтворює та переосмислює ті принципи, які в українській традиції існували як елемент повсякденної культури. Перехід цих принципів у сферу професійного дизайну пов'язаний зі зміною соціальних умов: урбанізацією, віддаленням людини від природи та зростанням потреби у відновленні цього зв'язку у штучному середовищі. У результаті культурні практики набувають нового значення і стають основою для сучасних дизайнерських рішень.

Отже, біофільні принципи української культури можуть розглядатися не лише як історична спадщина, а і як актуальний ресурс для формування сучасного житлового середовища. Їх інтеграція у європейський дизайн

інтер'єру демонструє тісний взаємозв'язок між культурою, соціальними практиками та просторовою організацією життя, а також підтверджує, що сучасні дизайнерські тенденції часто мають глибоке культурне підґрунтя.

Література

1. Beatley T. *Biophilic Cities: Integrating Nature into Urban Design and Planning*. Washington: Island Press, 2011.
2. Browning W. D., Ryan C. O., Clancy J. O. *14 Patterns of Biophilic Design: Improving Health and Well-Being in the Built Environment*. New York: Terrapin Bright Green, 2014.
3. Бурдьє П. *Практичний сенс*. Київ: Основи, 2003.
4. Kellert S. R., Heerwagen J., Mador M. *Biophilic Design: The Theory, Science and Practice of Bringing Buildings to Life*. Hoboken: Wiley, 2008.
5. Косміна Т. В. *Українське традиційне житло*. Київ: Наукова думка, 2005.

Побережець Ганна – кандидат історичних наук, доцент кафедри українознавства та суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет.

Коваль Олександра – здобувач вищої освіти спеціальності С4 Психологія, Миколаївський національний аграрний університет

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ПОЛІТИЧНИЙ ТА ІНДЕТИФІКАЦІЙНИЙ ВІМИР

У тезах розглядається дослідження європейської інтеграції України з особливою увагою до політичного та ідентифікаційного вимірів. У тезах аналізується процес включення України до європейських політичних структур і механізмів, а також його вплив на формування національної самосвідомості та ціннісних орієнтирів громадян. Окремо розглядаються основні труднощі та виклики інтеграційного процесу, зокрема регіональні відмінності, культурні бар'єри та необхідність практичної реалізації європейських стандартів.

Європейська інтеграція України є однією з найважливіших та найактуальніших тем у сучасній політиці та економіці країни. У зв'язку з цим вивчення політичних та ідентичних вимірів інтеграції стає ключовим завданням розвитку України. Ця тема не лише привертає увагу політиків та економістів, а й цікавить широку громадськість. Тому вивчення різних